

Samtidshistoriska institutet

Verksamhetsberättelse
1999–2003

1. Bakgrund

Samtidshistoriska institutet vid Södertörns högskola startade sin verksamhet i januari 1999. Bakgrunden var en ökad medvetenhet om brister, luckor och svagheter i den samtidshistoriska forskningen och dokumentationen, som bland annat framkommit vid en konferens om offensiv kulturarvsvård som anordnats av Riksbankens jubileumsfond. Institutets målsättning har varit att skapa ett nationellt centrum för samtidshistoria och verksamheten har bestått av forskning, forskarutbildning, undervisning, dokumentation, publicistisk verksamhet, forskningsseminarier och konferenser, extern seminarieverksamhet samt kontakter med media och andra delar av det omgivande samhället.

2. Institutets bemanning, organisation och finansiering

Ledning

Arbetet vid Samtidshistoriska institutet leds av en ledningsgrupp som vanligtvis sammanträtt en gång per vecka.

Ledningsgruppen har haft varierande antal ledamöter under årens gång (se bilaga).

Under 2003 bestod ledningsgruppen av följande ledamöter:

Elisabeth Elgán, Mari Gerdin, Alf W Johansson, Lena Lennerhed, Karl Molin och Kjell Östberg.

Kjell Östberg har varit föreståndare vid institutet sedan start. Alf W Johansson ansvarar för institutets publicistisk verksamhet och har ingått i ledningsgruppen sedan start. Karl Molin var forskningsledare åren 1999-2003. Elisabeth Elgán har varit ansvarig för undervisningen sedan år 2000. Lena Lennerhed har haft forskningsansvar, och ansvar för seminarier sedan år 2000. Mari Gerdin ansvarar för informationsverksamheten och är sekreterare i ledningsgruppen sedan år 2000.

Projekt

Sammanlagt har ett 35-tal forskare och doktorander verkat vid SHI. Institutet har under denna tid härbärgerat ett tjugotal projekt.

Information/administration

Till institutets verksamhet knöts inledningsvis Monica Jädervik för att fungera som sekreterare i ledningsgruppen, samt sköta institutets informationsverksamhet och övrig administration i kontakt med högskolans centrala administration. Monica slutade i september 1999.

Mari Gerdin anställdes i januari 2000 som projektsekreterare vid Samtidshistoriska institutet (75%) samt arbetslivsprojektet (25%) vid högskolan.

Under 2001, anställdes Karin Hellström som projektassistent. Karin arbetade mycket med bandutskriften samt med vår skriftserie Samtidshistoriska frågor.

Charlotte Rosslund vikarierade som projektsekreterare under perioden augusti 2001-juni 2002.

Från april 2003 arbetar Mari Gerdin 100% vid Samtidshistoriska institutet. Tjänsten har delvis ändrat karaktär. Tjänstebemyndningen är ändrad till projekthandläggare.

Pilotprojekt

Ingrid Hallman rekryterades under våren 2001 för att utföra pilotstudie om databasutveckling.

Lärofortbildning

Karin Hellström anställdes under hösten 2001 som projektassistent och utbildningsassistent i ett av institutets projekt med medel från skolverket, som syftade till att utveckla fortbildning för lärare i grund- och gymnasieskola.

Rapport från projektet i bilaga.

Vetenskapligt råd

Till vår verksamhet har ett vetenskapligt råd knutits, med följande ledamöter:

Kerstin Sahlin-Andersson, ordförande, professor företagsekonomi
Uppsala universitet.

Yvonne Hirdman, professor i historia, Stockholms universitet

Kim Salomon, professor i internationell historia, Lunds universitet

Ulla Wikander, professor i ekonomisk historia, Stockholms universitet

Marie Demker, docent statsvetenskap, Göteborgs universitet

Svante Nycander, fd chefredaktör för Dagens Nyheter

Det vetenskapliga rådet har sammanträtt 1-2 gånger per år.

Fullständig förteckning över rådets ledamöter de gångna åren finns bilagt.

Finansiering

Samtidshistoriska institutets infrastruktur finansierades de första åren med externa medel. Målet har hela tiden varit att finna en fast finansiering, men först nu verkar möjligheterna för en mer långsiktig finansiering kunna realiseras. Från 2003 har SHI medel till infrastrukturen från Södertörns högskola.

Verksamhetsår	Finansiär
1998-1999	Riksbankens jubileumsfond
2000-2002	KK-stiftelsen
2003	Riksbankens jubileumsfond Södertörns högskola

3. Kontakter, nätverk

Internationella kontakter/samarbete

Samtidshistoriska institutet har från start arbetat på att bygga upp ett internationellt kontaktnät. Institutets medarbetare ingår i flera olika nätverk runt om i Norden och Europa. Särskilt viktigt har nätverkssamarbetet med vår nederländska och vår brittiska motsvarighet visat sig vara. Detta nätverkssamarbete har bl.a. resulterat i en serie internationella konferenser och doktorandkurser, samt möjlig medverkan i en europeisk forskarskola.

De enskilda projektmedarbetarna har internationella kontakter. Här kan nämnas kontakter med arkiv och bibliotek i andra länder, tex Bibliothèque de Documentation Internationale Contemporaine (BDIC), Paris, Frankrike. Nämnas kan också de forskarnätverk där flera av projektmedarbetarna ingår, ex. Nätverksprojekt 1905 om unionsfrågan; Labnet, IISG, Amsterdam, Nederländerna; samt Institut für kritische Theorie (InkriT) knutet till Philosophisches institut vid Freie Universität i Berlin, Tyskland.

En sammanfattande rapport över institutets och våra medarbetares kontakter finns i bilaga. Vad gäller undervisningen deltar medarbetare vid SHI i arbetsgrupp vid högskolan som arbetar för att utveckla internationella distanskurser.

Nationella kontakter

Institutet har omfattande kontakter med svenska vetenskapliga miljöer

Historiska institutionen vid *Stockholms universitet*: Vi har flera doktorander med formell hemvist vid den historiska institutionen vid Stockholms universitet, men som haft sin placering hos oss och som därmed följt hela sin forskarutbildning här.

Flera forskare vid SHI är eller har varit engagerade i forskningssamarbete med SCORE Stockholm Centre for Organizational Research.

Genom den Nationella forskarskolan i historia har vi ett gott samarbete med *Lunds universitet*. Forskarskolan har totalt 4 doktorander med inriktning mot samtidshistoria placerade vid SHI på Södertörns högskola.

Genom det Palmeprojekt som pågår vid Samtidshistoriska institutet finns ett samarbete med *Örebro universitet* etablerat och samarbete bedrivs med den statsvetenskapliga institutionen vid *Göteborgs universitet* genom projekten Sverige under kalla kriget och Palmeprojektet.

Riksarkivet kommer att spela en central roll i ett projekt som är under planering gällande elite oral story

Samarbete med *Nordiska museet* i fråga om utställningar gällande 60-tals radikaliserings har pågått under flera år. En större utställning är planerad till 2005.

Flera projekt, framför allt Arioso och Palmeprojektet har ett nära samarbete med Arbetarrörelsen arkiv och bibliotek

Under det senaste året har också hållits överläggningar med *Institutet för framtidsstudier*

Samarbete med Centrum för praktisk kunskap (tidigare arbetslivsprojektet) vid Södertörns högskola har förekommit kring uppdragsutbildning *Fackföreningsrörelsen och främlingsfientligheten* under år 2000. Flera medarbetare vid SHI har även varit verksamma inom Centrum för praktisk kunskaps utbildning för undersköterskor, samt inom arbete med magisterkurs i praktisk kunskap. Under åren 2000-2001 samarrangerades dåvarande arbetslivsprojektets högre seminarier med SHIs. Samarbete kring öppna seminarier har också förekommit.

4. Forskning

Samtidshistoriska institutet ser som en viktig uppgift att utgöra en stimulerande miljö för samtidshistorisk forskning. Institutet uppmanar forskare från olika discipliner att förlägga sin forskning till vår miljö, ett arbete som varit framgångsrikt. SHI har på relativt kort tid gjort sig känt och får regelbundet förfrågningar från forskare om att här placera planerade projekt.

De olika projekten finansieras med externa medel från de stora forskningsfinansiärerna tex Forskningsrådsnämnden, Riksbankens jubileumsfond, Vetenskapsrådet, Östersjöstiftelsen, Mistra, EU-kommissionen osv. Andra genomförs på uppdrag av t.ex. kommunalarbetsförbundet,

utbildningsdepartementet m.fl.

Flera av projekten är mångvetenskapliga och inbegriper historiker, statsvetare, ekonomhistoriker, sociologer och idéhistoriker. I flertalet projekt ingår doktorander.

Institutet ser som en viktig uppgift att vara forskningsinitierande. En avsikt med de vittnesseminarier som institutet regelbundet arrangerar är t ex att dessa ska verka stimulerande för ny forskning och visa på nya fält och frågor. Institutet vill också uppmuntra till utvecklande av nya forskningsprojekt. Erfarenheten visar att finansiellt stöd ofta behövs för att möjliggöra goda och genomarbetade forskningsansökningar.

Projektet

SHI har med framgång startat och hållit ett 20-tal forskningsprojekt som engagerat ett 35-tal forskare och doktorander. Projektet vid institutet uppvisar stor bredd. Här kan nämnas projekten "Sverige under kalla kriget" som leddes av Alf W Johansson och Karl Molin, det av Torbjörn Nilsson ledda "Högern 1904 – 2000", Elisabeth Elgáns "Att ge sig själv makt. Den nya kvinnorörelsen från sent 1960-tal till tidigt 1980-tal", Karl Molins "Övervakningshistoria", "Genus och lokalpolitik" med Elisabeth Elgán och Annika Åkerblom som forskare, "Arbetarrörelsen i Östersjöområdet" med bl.a. Lars Ekdahl och Werner Schmidt, Ylva Waldemarsons och Lars Ekdahls projekt "Kommunal- arbetarförbundets historia", och Lena Lennerheds "Ökad restriktivitet eller fri abort? Debatt mellan två abortlagar, 1938 till 1974", Elisabeth Elgán och Göran Salmonsson "Socioekonomiska bakgrunden till konflikter i fjällvärlden"; Kjell Östbergs "En intellektuell socialdemokrati? Nätverk och inflytande i svensk politik 1960 – 1990".

Ett flertal projekt är under planering. Här kan bl.a nämnas ett större mångvetenskapligt projekt om populistiska strömningar och partier i Sverige (projektledare Elisabeth Elgán), ett om Botkyrka kommun 1945 - 2000, "Integrationspolitikens vardag" (projektledare Ylva Waldemarson), ett om Centerpartiet (Torbjörn Nilsson/Ulla Ekström von Essen), ett om SIDA (projektledare Karl Molin) samt ett om vetenskap och politik i östersjöområdet (projektledare Teresa Kulawik).

Fyra av institutets forskare, Karl Molin, Alf W Johansson, Ulf Eliasson och Magnus Hjort, arbetade i Säkerhetskommisionen under åren 2000-2002.

Gästforskare

Institutet har varje år tagit emot gästforskare från utländska universitet.

Under 2000 utförde dr fil Michael Scholz en förstudie till ett projekt om Sovjets syn på svensk neutralitetspolitik. Förstudien finansierades av Östersjöstiftelsen.

Under våren 2001 var fil dr Teresa Kulawik från Freie Universität i Berlin, Tyskland, gästforskare vid SHI. Vistelsen finansierades av HSFR. Hennes forskningsområde är komparativa studier och genusfrågor i ett internationellt perspektiv.

Våren 2001 ingick Unnur Karlsdottir, doktorand historia, Islands universitet, i vår miljö. Hennes forskningsfält var natursynen i nordnorden.

2002 gästades vi av Simon Moores, vars forskningsfält är svensk-brittiskt militär-politiskt samarbete.

2003 var Carl-Gustaf Scott, University of Wisconsin, USA, gästdoktorand hos oss. Han forskar kring Socialdemokratien och Vietnamkriget.

Forskarnätverk

I anslutning till projekten finns flera nätverk som samlar forskare både inom och utom institutet, t.ex. ARIOSO – om arbetarrörelsen i östersjöområdet, och Tillsammans - nätverk för forskning om radikaliserings i Sverige under 1960- och 1970-talet.

Högre seminarier

Ett högre seminarium arrangeras kontinuerligt. Olika modeller har provats för det högre seminariet. Under de senaste två åren har detta seminarium samarrangerats med Idéhistoria, Historia och Genusvetenskap vid högskolan. Samarbetet har varit väl fungerande.

En period fanns ett separat forskarseminarium som komplement till det högre seminariet.

Under hösten 2003 infördes ett internt arbetsseminarium.

Konferenser och workshops

Samtidshistoriska institutet arrangerar regelbundet utåtriktade konferenser. Flera av dem har varit internationella.

1999 hölls institutets invigningskonferens med temat Samtidshistoriens teori- och metodfrågor. Till konferensen hade Anthony Seldon och Harriet Jones från Institute of British Contemporary History, inbjudits.

Till konferensen år 2000, *The Radicalization of the 60's*, inbjöds inledare från åtta länder. Konferensen var från början tänkt som en mindre intern konferens, men lockade slutligen ett femtiotal deltagare. Konferensen finansierades med medel från Svenska Institutet.

År 2002 arrangerade vi en internationell konferens, *Contemporary Historians, Professional Standards and the Public Use of History*, i samarbete med två samtidshistoriska institut i Europa. Ett 50-tal deltagare från 11 olika länder deltog. Denna konferens finansierades med medel från Summer University of Southern Stockholm. Till konferensen fanns en doktorandkurs kopplad. Kursen hade ett 10-tal deltagare.

Under 2003 var SHI medarrangör av konferens i Groningen. *Contemporary History, Public Life and Oral Sources*. Till denna konferens fanns en doktorandkurs kopplad. Två av institutets doktorander, Fredrik Eriksson och Anne Hedén, deltog i kursen.

I anslutning till forskningsprojekten och deras nätverk arrangeras regelbundet konferenser. Här kan exempelvis nämnas SUKK-konferensen år 2003, samt en Fogelstad-konferens under 2002.

5. Forskarutbildning

SHI har ett tiotal doktorander. Några av doktoranderna är formellt knutna till Historiska institutet vid Stockholms universitet, men deras forskning och handledning är förlagd till Samtidshistoriska institutet vid Södertörns högskola. Två av dessa doktorander, Maria Gussarsson och Stefan Ekecrantz, har under disputerat under åren 2001 – 2003.

Doktorander med institutionell hemvist vid Stockholms universitet, med placering vid Samtidshistoriska institutet, Södertörns högskola

Doktorand	Avhandling / ämne	Disputation
Magnus Hjort	”Nationens livsfråga?” Propaganda och upplysning i försvarets tjänst 1944-1963	Hösten 2004
Ulf Eliasson	Säkerhetstjänsternas övervakning av svenska medborgare 1928-194.	Hösten 2004
Stefan Ekecrantz	<i>Hemlig utrikespolitik: kalla kriget, utrikesnämnden och regeringen 1946-1959</i>	2003
Peter Westlund	Den sovjetiska gåtan?	2005
Maria Gussarsson	<i>En socialdemokratisk Europapolitik</i>	2001
Fredrik Eriksson	Det reglerade undantaget - högerns jordbrukspolitik under 1900-talet	Hösten 2004
Håkan Blomqvist	Nation, ras och civilisation i svensk arbetarrörelse	2005

Genom den Nationella forskarskolan i historia med huvudsäte vid Lunds universitet, har Samtidshistoriska institutet idag fyra doktorander.

Nationella forskarskolan i historia, inriktning samtidshistoria

Startår	Doktorand	Avhandling/ämne	Disputation
2001	Niclas André	Kommunismen i norrbotten	2005
2001	Anne Hedén	Den revolutionäre turisten. Svensk-kinesiska vänskapsförbundets resenärer under 60- och 70-tal.	kommande
2002	Christina Jansson	Maktfyllda möten i barnafödandets rum	kommande
2003	Andrés Brink	SKP med kringorganisationers konstruktion av genus och sexualitet utifrån ett klassformationsperspektiv	kommande

6. Utbildning

Grundutbildning

Med sitt stora antal forskare har SHI snabbt kunnat utveckla grundutbildning på akademisk nivå och därmed etablera samtidshistoria som en ny disciplin i Sverige. Hösten 1998 gavs den första 20-pängskursen (1-20p) och kurserna har därefter successivt byggts ut och omfattar nu kurser på alla nivåer från grundkurs till fördjupningsnivå med god studenttillströmning.

Studenter inom ramen för Europaprogrammet och programmet Samhällsstudier med praktisk journalistik kan vid SH välja att förlägga en del av sina studier till SHI.

Kurserna fokuserar perioden efter 1945, ur ett historiskt och mångvetenskapligt perspektiv. De utgör ett utmärkt allmänbildande och bildande komplement till studier i historia, idéhistoria, ekonomisk historia, statsvetenskap, sociologi eller medie- och kommunikationsvetenskap. Kurserna innehåller också ett stort mått av metodstudier, vetenskapsteori samt självständigt uppsatsarbete. Undervisar på kurserna gör främst SHI:s forskare, historiker och ekonomhistoriker. Även statsvetare och idéhistoriker från SH har anlitats som lärare. På liknande sätt undervisar forskare från SHI på olika kurser vid SH.

Grundutbildningen sker på uppdrag av Undervisnings- och forskningsnämnden för Humaniora, samhällsvetenskap och teknik vid Södertörns högskola. Den dagliga verksamheten leds av en ämnesansvarig.

Fortbildning

Hösten 2001 tilldelades SHI, efter ansökan, 3,5 miljoner av regeringen för att utveckla fortbildning för lärare i ungdomsskolan i 1900-talets historia. Flera personer vid SHI var involverade i lärarfortbildningen. Under våren 2002 gavs två olika 5p kurser: en kurs i internationell historia efter 1945 och en kurs i svensk historia under samma period. Kurserna utvecklades i samspel med målgruppen. En tanke med kurserna var att erbjuda alla Sveriges lärare fortbildningskurser i uppdragsform bekostad av deras arbetsgivare. Betalningsviljan hos kommunerna visade sig dock inte så hög. Kurserna har därför omarbetats till reguljära kurser, om 5-10 poäng, lämpliga som fortbildning. Rapport från projektet finns bilagt.

Flera av SHI:s forskare har under åren varit verksamma i annan fortbildning: dels kurser för vårdpersonal som ges av Centrum för praktisk kunskap vid SH; dels kurser för LO om invandringen till Sverige.

SHI deltog under våren 2002 som rådgivare till kommittén för Levande historia angående Levande historias framtida utbildningar.

7. Seminarieverksamhet

Vittnesseminarier

Samtidshistoriska institutet har åren 1998-2003 genomfört 18 stycken vittnesseminarier. Idén med vittnesseminarier har vi lånat från vårt brittiska systerinstitut Centre for British Contemporary History. Centrala aktörer från en viss tid eller händelse i vårt nära förflutna bjuds in och redogör för minnen av tiden och händelserna. Som förberedelse formuleras vissa frågor till vittnena. Vid seminariet besvaras dessa, samt många nya frågor. Auditoriet ges tillfälle att ställa ytterligare frågor.

Seminarierna spelas in för att sedan skrivas ut. Vittnena får kommentera sin utsaga. Därefter publiceras de redigerade texterna i vår skriftserie *Samtidshistoriska frågor*.

Vittnesseminarierna är i regel mycket välbesökta med ca 50-100 deltagare. Till vittnesseminarierna bjuds en bred allmänhet in. En omfattande utskickslista har under åren byggts upp. Inbjudningar

och affischer skickas dessutom till biblioteken i regionen, högstadier och gymnasieskolor i området, andra lärosäten i landet, samt till press och media.

Flera av våra seminarier har fokuserat på 60- och 70-tals radikaliserings. T. ex: Aktivisterna och '68, socialdemokraterna och '68, Kvinnorörelsen och '68. Dagens Nyheter och '68.

Ett par seminarier har behandlat kulturens politisering under 60- 70-tal. "Allt var liksom i rörelse" och "Tillsammans".

Öppna seminarier

Under åren 1998-2003 har SHI regelbundet arrangerat öppna seminarier. Ofta har det handlat om nypublicerade böcker som genom en pannelldiskussion kommenterats. Här kan vi exempelvis nämna Lennart Bodströms memoarer, Ingvar Carlssons memoarer, Ola Sigurdsons Den lyckliga filosofin osv.

Vi har också uppmärksammat samtidshistoriskt intressanta författarskap, ex Göran Palm och Ivar Lo-Johansson.

Våra seminarier har i regel varit välbesökta med mellan 50 och 100 deltagare.

8. Övrig utåtriktad verksamhet

Folkbildning

Flera av institutets medarbetare medverkar i föreläsningsserier på ABF, Senioruniversitetet mfl.

Mediekontakter

Institutets medarbetare medverkar ofta i media. Dels i radioprogram (både vetenskapliga program (studio ett, vetenskapsradion mfl) och program av populärvetenskaplig, och folkbildande karaktär), tv-program och tidningar.

Några av våra vittnesseminarier, och flera öppna föreläsningar och seminarier har filmats av SVT24.

Informationsverksamhet

Samtidshistoriska institutet ger ut ett nyhetsbrev 2-3 gånger per år.

En hemsida byggdes upp år 2000 för att nå ut till en vidare allmänhet med information om vår verksamhet. Adress: <http://www.sh.se/shi>

Här finns information både på svenska och engelska. Siten uppdateras kontinuerligt och har omstrukturerats vid ett par tillfällen.

Informationsbroschyrer för att presentera vår verksamhet har tagits fram i olika omgångar, en broschyr 1999, uppdaterad år 2000; en folder på engelska 2000; folder på svenska och engelska 2003.

9. Publiceringsverksamhet

En förutsättning för att Samtidshistoriska institutet skall kunna etablera sig som ett nationellt centrum för den nyaste tidens historia är en livaktig publiceringsverksamhet. Utbyggnaden av undervisningen i samtidshistoria på olika nivåer kräver också att nya läromedel, böcker och småskrifter

produceras och utges. Samtidshistoriska institutet har alltsedan starten arbetat för att få igång en publiceringsverksamhet, men då en fast ekonomisk grund saknats för institutets verksamhet har utfallet hittills varit begränsat.

Professor Alf W Johansson är ansvarig för den publicistiska verksamheten vid institutet.

Institutet har idag två skriftserier: en serie småskrifter **Samtidshistoriska frågor** och en större bokserie **Samtidshistoriska perspektiv**.

Dessutom finns sedan 2003 kontrakterat en **Samtidshistorisk uppslagsbok**.

En **läromedelsserie** har kontrakterats och kommer att ges ut med början under 2004.

Samtidshistoriska frågor är en småskriftserie där uppsatser, vittnesseminarier, och forskningsrapporter skall kunna publiceras. Det rör sig här om skrifter med ett omfång på 50-100 sidor. Det första numret i serien publicerades 2001, därefter har ytterligare fem titlar publicerats fram t.o.m år 2003. Flera titlar i serien är under arbete och kommer att ges ut i den mån ekonomiska resurser föreligger.

Utgivandet av denna skriftserie (redigering och tryck) sker i Samtidshistoriska institutets regi.

Förberedelser för att kunna publicera skriftserien i elektronisk form inleddes under hösten 2003.

Elektronisk publicering kommer att ske i DiVA, det Digitala Vetenskapliga Arkivet.

Samtidshistoriska perspektiv är en serie böcker avsedda att ge syntetiska överblickar av den svenska efterkrigshistorien.

Bokserien utges av *Bokförlaget Prisma* i samarbete med SHI.

Alf W Johansson är fackredaktör för serien.

Den första boken i serien publicerades hösten 2002: Kjell Östberg, *1968 när allting var i rörelse*. Nästkommande tre titlar är under arbete och beräknas färdiställas under 2004

Med bokserien vill vi lämna ett bidrag till den samtidshistoriska medvetenheten, men också skapa ett forum där historiker och samhällsvetare ges möjlighet att pröva sin förmåga till syntetisk reflexion. I det svenska forskningsfinansieringssystemet har det funnits en strukturell brist såtillvida att möjligheterna att erhålla anslag för denna typ av forskning har varit begränsade. Det är denna brist som föreliggande bokserie vill avhjälpa vad gäller efterkrigstidens historia.

Läromedelsserie

En läromedelsserie har kontrakterats. Flera manus har färdigställts under åren 2002-2003.

Sammantaget är det sju titlar som kommer att ges ut på Studentlitteratur med början under senare hälften av 2004. Fackredaktör är Elisabeth Elgán.

Författare och titlar:

Niklas Stenlås: *Politiska system efter 1945*

Annika Åkerblom: *Jämställdhetsreformer och jämställdhetspolitik under 1900-talet.*

Håkan Blomqvist och Helene Carlbäck: *Sovjetunionen, visioner och verklighet*

Jenny Andersson, Jenny Björkman och Inger Humlesjö: *Jämställdhet, tvång och människosyn i den svenska välfärdsstaten.*

Anne Hedén, Torbjörn Nilsson och Patrik Sjöberg: *Historiemyster, krigsfilmer och ikoner.*

Jens Rydgren: *Populistiska partier i Sverige från 1970-talet till idag.*

Maria Gussarsson: *EU:s historia.*

Samtidshistorisk uppslagsbok

Prisma bokförlag kontrakterade 2003 Torbjörn Nilsson vid SHI, för att arbeta med ett större histo-

riskt uppslagsverk om efterkrigstidens historia – en *Samtidshistorisk uppslagsbok*. Ett uppslagsverk av detta slag kommer att fylla en viktig lucka i referens- och undervisningslitteraturen.

Internationell publicering

Böcker med material från de internationella konferenserna som samarrangerats av SHI och våra systerinstitut i Storbritannien och Nederländerna är under arbete.

Övriga publikationer

Förutom ovanstående satsningar från SHI måste också de enskilda forskarnas egna vetenskapliga publikationer nämnas. Sedan 1999 har de hittills sammanlagt skrivit ca 35 böcker i eget namn och därtill medverkat i ett fyrtiotal. De har dessutom skrivit ett hundratal artiklar och recensioner.

10. Dokumenterande verksamhet

En viktig orsak bakom initiativet till ett Samtidshistoriskt institut var farhågor för brister i dokumentationen av samtidshistorien och de politiska beslutsprocesserna, till förfång för såväl medborgare som forskning. Institutet har i växande omfattning uppmärksammat dessa frågor. Initiativet med vittnesseminarier har varit ett sätt att skapa källor under alternativa former. Sedan några år tillbaka pågår ett arbete med att förbereda ett större *Elit Oral History*-projekt, finansierat av Riksbankens jubileumsfond. Syftet med detta är att genom längre samtal intervjua avgångna regeringsledamöter och andra centrala politiska makthavare. En annan fråga som institutet på olika sätt sökt uppmärksamma är de brister som föreligger i de offentliga arkiven, där många handlingar som skulle vara nödvändiga för att följa den offentliga beslutsprocesserna. Vi har här tagit initiativet till en referensgrupp med representanter för Riksarkivet, regeringskansliet och akademien för att bevaka dessa frågor. Vi är också medarrangörer i en internationell konferens i London hösten 2004 som fokuserar på dessa frågor, bl a mot bakgrund av att Storbritannien just fått sin motsvarighet till offentlighetslagstiftningen.

En uppgift som vi ännu inte lyckats realisera är skapandet av någon form av nationell clearing-central för intervjuer som genomförts av forskare och journalister med centrala makthavare. Att öka tillgången av detta material är en viktig, och skulle underlättas ytterligare om resurser för utskrift av bandade intervjuer kunde erhållas.

11. Sammanfattning

Sammanfattningsvis har Samtidshistoriska institutet under sin femåriga tillvaro lyckats infria sina ambitioner att bli ett nationellt centrum för samtidshistoria. Vi är enligt Vetenskapsrådets bedömning en framstående forskningsinstitution och vår verksamhet är väl känd inom forskningssamhället och uppmärksammas inom media. Institutet har lyckats samla en spännande grupp forskare, såväl etablerade som yngre. När nu också finansieringsfrågan på lite längre sikt verkar ha fått sin lösning finns det all anledning att med tillfredsställelse se framtiden an.